

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.
 Égészévre 12 " "
 Vidéken: negyedévre . . . 5 " "
 Égészévre 20 " "

László József
 laptulajdonos.

Szentmiklósi József
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 275
 Kéziratok nem adtnak vissza.

A szakelődök.

Debreczen, július 26.

(K. sz.) Széll Kálmán magyar miniszterelnök, Körber Ernő doktor osztrák kormányelnök, Goluchovszky Agenor gr. közös külügyminiszter órákat töltöttek tanácskozásban a király isehli nyaralójának dolgozószobájában. A sajtó figyelme oda fordult a Traup-parti üdülőhelyen történtek felé. És mégis, a kiegyezés sorsa nem Ischlbe dől el. Ott szó lehetett esetleg a külkereskedelmi politika kérdéseiről, Goluchovszky gr. jelenléte is erre vall; a két állam gazdasági kiegyezése azonban azokból a tárgyalásokból fog kifejezősége, amelyeket ez idő szerint Bécsben folytatnak a gazdasági miniszteriumok referensei.

Szembeszökő tény, hogy a legutóbb Bécsben, a korona elnöklete alatt tartott miniszteri értekezlet óta a munka az egész vonalon szinte gőzerővel indult meg. A kérdések három nagy csoportja párhuzamosan, egy azon időben van megvitatás alatt s a magyar miniszteriumok szakfériai oly nagy számban vannak ez idő szerint hivatalos elfoglaltságban az osztrák fővárosban, hogy a hatalmas magyar palotának ez idő szerint nincs lakatlan osztálya.

A szakfériak által áttanulmányozott kérdések első csoportja az állategészségügyi kérdésekre vonatkozik. Nagy és jelentő érdekekről van itt szó, a melyek a magyar állat-értékesítéséhez fűződnek. A magyar gazdának egyik legnagyobb érdeke, hogy állatját sikancziók mellőzésével értékesíthesse Ausztriában s hogy azt a jövedelmét egészségügyi kontrol ürügye alatt tőle el ne vegyék. A földmívelési és belügyminiszterium kitűnő tárgyaló főhivatalnokainak, úgy tudjuk, sikerült az osztrák féllel a közeledés utját megjelni, a melynek alapján a jogos magyar érdek esorbúlást nem szenved.

A kérdések második csoportja néhány egyenes adónemet ölel fel. Magyarorszárról sok a panasz a miatt, hogy járadékainkat későben megadóztatják, holott ez az adó a vám- és kereskedelmi szövetség szellemével ellenkezik. A budapesti malmok bécsi lisztraktárainak megadóztatása is jogos kívánalom Magyarország részéről. Osztrák részről a dunai magyar szállítási adó és osztrák kereskedők budapesti raktárainak megadóztatása vetetett fel, mint a mely adónemek eltörlése viszont Ausztriának volna kívánatos. A mint ebből kitetszik, a közeledést ezeknél a

diffesentrális pontoknál sem olyan nehéz megtalálni. Engedmények és ellenengedmények alapján bizonyára lehetségessé válik olyan kompromisszumot létrehozni, a melyben mindkét fél érdekei méltányos figyelembe vétetnek.

Á kérdések harmadik csoportja végezetül az autonóm vámtarifára vonatkozik. Ez nem tartozik tulajdonképen a két állam gazdasági kiegyezéséhez, ám a dolog természeténél fogva azzal elválaszthatlan junatius fűzi. Mert a kiegyezéssel megteremtjük ugyan ujolag a közös vámterület alapját, a melyen állva a külállamokkal szerződést köthetünk; tarifa nélkül azonban nem szerződhetünk. Egy-két gazdasági kérdések rendezése tarifa nélkül nem is képzelhető, mert a Széll-formula alapján a külállamokkal nem is tárgyalhatunk ujtarifája híján. Ám a míg a tulajdonképeni kiegyezés körül a differenciák mind jobban enyhülnek addig a vámtarifa tételére nézve még mindig nagy és heves az eltérés a tárgyaló felek felfogásában. A szakelődök tanácskozásai során ez nem igen fog kitűnni. Ők ugyan is minden vita pontot nyitva hagynak s tovább haladnak munkájukban. A két kormányelnök szeptember hónapi tárgyalásai sürgősen hivatva

A „Szabadság“ tarczája.

Fővárosi levél.

Egyről-másról

Budapest, július 26.

Budapest lakosságának legalább egy harmadrésze mostanáig napról napra az „eltűntek“ listájában szerepelhet. A szabó megfáradtan, szörnyű nehéz izzadságot hullatva arezáról, részint villamoson, részint omnibuszon és gyalog beérkezik a József-körut végéről az Andrassy-utra, felvászorog a harmadik emeletre és életvidoron bekopoktat egy bus számlával az ajtón. De hát csak az inast találja.

— Bocsánat — szól az inas — a nagyságos ur nincs itthon.

— Ni-i-inas? — kérdi a szabó, — Talán elutazott?

— Azt éppen nem mondhatnám, hogy elutazott volna, de tegnap dél óta

nem látam. Eltűnt, mintha a föld nyelte volna el a nagyságos urat.

Az ilyen eltűnés téli időben nem tartozik a ritkaságok közé. Hanem az mégis speeziális kánikulai tulajdonság, — hogy hivatalnokok, kereskedők, üzletemberek, különböző koru rangu családapák, székesfővárosi asztaltársaságok és kaszinók tagjai, a hol az alkonyat közeledik oly gyorsasággal tűnnek el a félrózsa minden irányában, akár csak ha egyenkint és összesen gyanusak volnának a legközelebbi politikai merényletben. Asszony hiába várja haza a férjét, testvér a testvért, lakótárs a lakótársát! eltűntek. Ha idegen jön e napok alatt Budapestre, nem találja itthon Budapestet hanem csak izzó aszfaltot és rettenesen uteza-öntöző gépeket. Hova lett hát, hova tűnt el a város, az élénk, szép, szines, hangos és eleven Budapest?

Ezekre a kérdésekre a kültelkek adják meg a feleletet. Ha budapesti ember keres most valaki, annak kár bejönni a vasuti állomáshelyen belül, ellenben Ujpest és Rákos-Palota, másfelől a Zugli-

get, Svábhegy és más hasonló regényes vidékek „magány-nak“ nevezett helyei felé vegye az utját. Oda igyekeznek ki, ott bujkálnak és mulatnak a nyári kánikulában Budapestben maradtok csoportjai s ugynevezett „felüdült“ hangulattal onnan térnek vissza a hivatalokba, boltokba, gyárakba a kora hajnali órákban, mikor már aggódó rokonok minden rosszat megálmodtak a kánikula eltűntjei felől.

Igy esik, hogy Budapestben még az az része, a mely itthon maradt, nincs Budapestben. De főleg este nincs s ha a tulajdonképeni belső városban végig megyünk a nyári alkonyatban, kaputos emberek nyomát sem találja. Kivált, a mióta a július megemberelte magát és beköszöntött a maga csodálatosan szép esillagos éjszakáival.

A jó példával persze a szalmaözveggyek járnak elől. Ők tűnnek el a leg-sikeresebben és a legjobb helyeken. Atkozottul jó szimatjuk van s mihelyt a feleségeiket elkisérték Marienbadba Siófokra vagy Török-Bálintra, két napra rá már tisztában vannak vele, hogy hol

van, hogy végkepen eloszlássák a differenciákat s akkor teljesen eldőlt a sorsa a kiegyezésnek és az avval elválaszthatatlanul összefüggő vám-tarifianak.

A debreczeni szabadság-szobor leleplezése.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 26.

A debreczeni esata évfordulóján, augusztus második napján impozáns művész emlékkötésről hull le a lepel az ősi kollégium előtt. Tóth András remeke immár utban; a mai nap folyamán meg is érkezik és rendeltetési helyén várja lepel alatt, a szombati lélekemelő ünnepséget.

Komlóssy Arthur Debreczen érdekes főjegyzője, a ki soha el nem évülő érdemeket szerzett magának a szabadság-szobor megteremtése körül, fáradhatatlan buzgósággal munkálkodik a leleplezési ünnepély előkészítésén. — Tegnap délután négy órára értekezletre hívta egybe a szoborbizottság tagjait, hogy előterjesztéseit megtehesse. Bejelentette, hogy az átvétel Budapesten, Hirmann Ferenc érezőtödéjében megtörtént s a pompásan sikerült alkotás már utban is van Debreczen felé.

A jelentések tudomásul vétele után, a leleplezési ünnepre vonatkozó előterjesztéseit tette meg Komlóssy Arthur, bizottsági elnök.

A szobor, mely 1200 kilogramm súlyu, külön vasuti kocsin érkezik és egyenesen az emlékkertbe lesz szállítva. A szombati ünnepre eddig magánosok és egyesületek, összesen 36 jelentkezés érkezett be. A szobor körül három emelvény lesz; egy a dombon a dalárok számára piros jeggyel; egy a bizottsági tagok, küldöttek és szónokok számára fehér jeggyel s a harmadik tribün hól-

gyek számára zöld belépővel. — Külön emelvénye lesz a szónokoknak és a helyi sajtó képviselőinek. Az emelvények kétszáz-kétszáz személy számára készülnek és nemzeti színű díszítéssel láttatnak el. A szobrot takaró leplet a Killer Ede ezég díszíti.

Az ünnepség végleges programját a napokban bocsátja ki a bizottság, annyi azonban máris határozatba ment, hogy az első koszorut Hegedüs Pál dr. fogja elhelyezni a szoborra a negyven-negyezer honvédek nevében.

Ugyanitt jelentjük, hogy multkori közlésünk óta a következők jelentették be részvételüket a rendező bizottságnak:

26. A debreczeni gazdasági egyesület Riekl Antal elnök vezetése mellett küldöttségileg vesz részt és koszorut helyez. 27. Az Egyetértés önképző dal és zene-egylet Podolszky Béla elnök vezetése mellett kivonul zászlója alatt teljes zenekarával, közreműködik és a szoborra Kabay György alelnök által koszorut helyeztet. 28. A Polgári Kerékpáros-egyesület dr. Benedek János elnök vezetése alatt részt vesz az ünnepélyen és koszorut helyez. 29. Makó Lajos szingizgató saját és társulata nevében koszorut helyez. 30. A debreczeni ev. ref. egyház nevében koszorut helyez főgondnoka, Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester. 31. A Csokonai-Kör küldöttségileg vesz részt és annak nevében Géresi Kálmán elnök koszorut helyez. 32. Az ács ifjuság dalkörének elnöke, Szabó József személyesen vesz részt. 33. A Zion debreczeni betegsegélyző egylet küldöttség által vesz részt ifj. Schwarcz Vilmos elnök vezetése alatt és a szoborra koszorut helyez. 24. A Debreczeni Dalegylet Mácsay Sándor karnagy vezetése mellett zászlója alatt kivonul, részt vesz a nagytemplomban tartandó istentiszteleten 2 honfi dal eléneklése s az Emlékkertben az összdalárdákkal. — Ugyanott a szobor talapzatára koszorut helyez Csurka István titkárja által. 35. A magyar államvasutak altiszti köre küldöttségileg vesz részt és Jankovics Sándor elnöke által koszorut helyez. 36. A debreczeni függetlenségi és 48-as párt

lehet a nyári Budapest a legizletesebb sült libát kapni és hol méri a legjobb bort, hol a legvidámabb az élet, hol zöldebb a rét, kékebb az ég, és zengőbbek a dalok . . .

Amire a legényemberek esztendő hosszú során vándorlásai után jönnek csak rá, azt ők játszva kikapasztalják két nap alatt. Ez már a szalmaözvegyek külön tudománya, vagy talán csak ösztöne, ők érzik, hogy hamarosan át kell esniök a kezdett nehézségein, mert a nyár rövid és ezt a kis időt gazdaságosan ki kell használniök. Gyorsan „dolgoznak” tehát és ritkán sikertelenül. Aligha úgy nines, hogy a szalmaözvegyeknek valami külön menyébéli pátronosuk van, ki kalauzolja őket a földnek virányos térein.

De bizonyos az is, hogy a szalmaözvegyek megkülönböztetett tiszteletben részesülnek mindenütt. Ők a legmulatósabbak és a legbőkezebb gavallérok. Nem tudom, van-e valami különös ismertető jelük, de tény, hogy a pinczér, a cigány, a fiakkeros, a virágáros lány, es a kis színésznők rögtön ráismernek: hopp, ez szalmaözvegy, jó lesz velé csin-

ján bánni! A mikor az arénát kiérdemült habiteli még ott tartanak, hogy égő piros rózsákat és koronás bazárokból vásárolt ékszereket küldenek a nyári primadonnának: ugyanakkor a szalmaözvegy már ott tart, hogy kopogtat az isteni Serpolette vagy Postás Milka öltözőjének ajtaján. És a kopogtatásra rendesen megnyitják neki . . . Ah, a szalmaözvegyeknek valami bűvöserejű gyűrűjök van és ez a — jeggyűrű, a melyet respektálnak a kis színésznők annál is inkább, mert a viselőjük rendszerint még egy gyűrűt hoz magával, ez azonban nem karikagyűrű, de nem is holmi Palais Royalból való. Alkalmos azonban arra, hogy egy-egy kis nőt hosszabb rövidebb időre a karikagyűrű urhoz fűzzön.

Érdekes nyári spezialitása Budapestnek a szalmaözvegy, Egész kötetnyi tanulmányt lehetne írni róla. És meg vagyok győződve róla, hogy fölültebb tanulságos könyv volna ez — a feleségek számára.

Krónikás.

küldöttség által képviselteti magát és elnöke, Kovács József által koszorut tétet a szoborra. 37. A debreczeni róm. kath. egyházközségi bizottság elnöksége részéről megjelenését tudatta Váczy János világi elnök ur.

Egy válópör előzményei.

Mikor a férj — pipogya.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 26.

Csinos kis vigjátéki jelenet játszódott le a napokban egy helybeli ügyvédnél, a ki a válópörökben spezialista és így került be hozzá egy elegáns fiatal asszonyka is.

A doktor ur ingujjban dolgozgatott az asztalánál, mikor félénk kopogás hallatszik az ajtaján és nyomban rá belép egy babaarezu vidéki asszony. Az ügyvéd ur sietve magára rántva a kabátját, alig győzi leülésre tessékeln a kellemes vendéget. Azután ünnepiesen kéri:

— Szolgálhatok?

— Ügyvéd ur, válasszon el kérem, az uramtól.

— Milyen alapon, asszonyom?

— Mert nem akarok vele élni . . .

Nem érdemi . . . Mert nem férfi!

Az ügyvéd ur meglepetten tépegette parányi bajuszát. Azután látván felének szemérmes habozását, segíteni akart neki a nagyon is nehéz vallomásban.

— Igenis, értem. Vannak férfiúi kötelességek, melyeknek egyáltalán nem felel meg ugy-e bár?

Az asszonyka pirulva döfködte napernyőjével a szőnyeg piros virágait.

— Nem jól tetszik érteni.

— Ugyan?

— Nem úgy, kérem nem. Ő nem férfi.

Az élő corpus jurisnak megállt az esze.

— De hát milyennek képzel nagysád egy — férfit?

— Büszkének, erősnek, szenvedélyesnek, bosszúállóknak! — vágta ki merészen a kis panaszos és szinte villogott a szeme.

— Nos és a férje?

Megsemmisítő mosolygással legyintett a kezével.

— Képzeld kérem. A napokban a nappalban reggeliztünk és éppen szedtem ki valamit a kredenezből, mert nagymóds volt, a Lizi — tetszik tudni — ilyenkor el van foglalva. Egyszerre beront egy fiatal ember, a kit én ismertem, de az uram nem. És nem lát senkit, csak engem; oda jön és — megcsókol . . . Na, ilyen szemtelenséget! Csak azután pillantja meg az uramat és persze, meghököl, köszön és kioson . . . Az uram pedig, amint letette az ujságját, először felszurt egy sonkaszeletet a villájára, azután meg odafordult hozzám:

— Ki volt ez a fiatalember?

— És? — kérdi csodálkozva az ügyvéd.

— Na, nem elég ez? — és akkor már felugrott a menyecske — hát férfi ez, az ilyen ember, ez a pipogya, gyáva? Nem, nem, egy perczig sem maradok vele egy földel alatt!

Es indulatosan tépte szét darabokra az illatos batiszt zsebkendőjét.

Szegény, zavarba jött ügyvéd ur mit is tehetett volna, egyebet, mint hogy megmagyarázta szépen a haragos asszonykának a kegyetlen törvényt, mely ennyi panaszra bizony nem választja el a házasfeleket . . .

Debreczen — Dél-Afrikában.

Az első küldemény.

Saját tudósítóinktól.

Debreczen, július 26.

A „Szabadság“ hasábjain csak nemrég adtunk hírt arról a nagyszabású és közérdekű mozgalomról, mely a „Gyáriparosok Országos Szövetsége“ helyi fiókjából indult ki s mely célul tűzte ki maga elé, hogy Debreczennek piacot teremtsen Transzvámban, hol az éveken át tartott háboru óriási szükségleteket teremtett — különösen iparcikkokban. Egyrésztől azáltal, hogy a háboru ideje alatt a fogyasztás sokszoros volt s ami nem rendes fogyasztás utján, az másként pusztult el, másrésztől pedig azáltal, hogy a háboru minden munkáskezet a harcztéren foglalkoztatott és így a burok mitsem állíthattak elő, de bevétel sem lehetett, hiszen a háboru ezt teljesen kizárta.

De az is kétségtelen, hogy ez a nagy szükséglet csak kívülről nyerhet kielégítést, a mennyiben a véres háboru alatt nemcsak az iparcikkek s ipartelepek semmisültek meg, hanem az iparosoknak jó része is.

Ezáltal az iparnak s különösen a gyáriparnak új tere, olyan piacza nyílt meg Dél-Afrikában, amely a dicsőségen kívül szép hasznot is ígér. Jeleztük ugyanitt azt is, hogy a felvetett kérdést az értekezlet minden oldaláról a legalapossabbban megvitatta és egyhangulag hozzájárult ahhoz az indítványhoz, hogy a debreczeni fiók minden tőle telhetőt elkövet arra nézve, miszerint a burok földjén a versenyképes magyar s különösen debreczeni iparcikkeknek a piac megnyeressék.

Az értekezlet megbizta elnökét, hogy megkeresést intézzen a gyárosok országos szövetkezetéhez, a melyben az értekezlet lefolyásáról szóló jelentés mellett a gyárosok országos szövetségét felkeressék, hogy az ügyet magáévá tegye s különösen a kormánynál legsürgősebben járjon közben, hogy

a) az átmeneti fuvartételek, a Transzvámba irányított ipartermékekre nézve a lehető legminimálisabban szállíttassanak le, úgy a Hamburg. mint a Fiuménak menő utirányokban,

b) az állami szubvencziót élvező Adria tengerhajózási társulat külön hajójáratokat rendszeresítsen Fiume és Dél-Afrika között és

c) kormány kirendeltségek sietve kereskedelmi képviselőket létesítsenek Transvaal legfőbb kereskedelmi gőcpontjaiban.

Hogy a „Gyáriparosok Országos Szövetsége“ közbenjár-e ez ügyben az illetékes tényezőknél, minderre eddig választ nem ismerünk, azt azonban örömmel jelezzük, hogy tegnap elindult az első küldemény Debreczenből a burok földjére,

Kovács Kálmán és társa helybeli hentesáru nagykereskedő cég tegnap adott vasutra Kemperling Alfréd johannesburgi (Transzvál) bizományi üzlet czimére száz kiló árut; füstölt szalonnát sonkát és szárított kolbászt. Kemperling az osztrák ipar képviselője Transzvámban s így ez a megrendelés aligha a debreczeni mozgalom eredménye. Ez azonban mellékes dolog lenne akkor, ha tényleg sikerülne piacot teremtenünk odakünn helyi speciális iparcikkeinknek. Viszont nem mellékes, sőt nagyon sajnálatos körülmény az, hogy Alfréd Kemperling osztrák áruként fogja eladni a debreczeni kolbászt, a mit annyival is indokoltabban tehet, mert a Kovács Kálmán és társa cég elfeledve azt, hogy Debreczen magyar földön van, németül állította ki a szállítólevelet a bécsi megbízott címre, a ki onnan természetesen ugyancsak német nyelven ajánlja és küldi tovább a debreczeni hentesipar gemánná vedlett termékeit.

UJDONSÁGOK.

A debreczeni ev. ref. akadémia pályakoszoruzottai.

— A múlt évi jelentésből. —

A debreczeni ev. ref. akadémia régen híres arról, hogy az ifjúság kebelében alapítványok kamatainak kiutalásával segíti elő az önképzést. Ezzel a nagyhirű akadémia kettős célra szolgál, mert míg egyrészt — nemes versenyre buzdítja az ifjakat, másrésztől tisztességes összeggel jutalmazza az arra érdemes munkát.

A különféle pályatételek nagyobb része nem marad meddő. A lelkes ifjúság tudománysszomjával s tehetsége javával vesz részt a pályázatokban, bebizonyítva azt, hogy az önképzés terén való előhaladásában nincs megállapodás.

A múlt tanévi pályázatok eredménye különösen igen kedvező volt. — Nyolcz pályakérdés volt kitűzve, mindenikre többen pályáztak s mind eredménnyel járt. A pályázatokban résztvevők közül pályadíjakat nyertek: Papp László és Kónya Gábor latinmunkájokkal, Erdei Károly „A magyar nép jelleme Szigligeti, Tóth Ede és Csepregy Ferencz műveiben“ című értékes munkájával. Szeet István élete és kora című pályatétel nyertesei Nánássy Lajos és Bihari Kálmán. Lyrai költeménnyel jutalmat nyert Madai Gyula, míg a neveléstani kérdés sikeres megoldásáért Forberger Béla nyerte el a pályadíjat. A szabadságharc dícsőtő apotheosis jutalmát Gyökössy Endre kapta, ő nyervén meg egyuttal a satyrára kitűzött díjat is. A latin és görög fordításban hatan vettek részt. Solyom Kálmán és Sinok Zoltán kerültek ki közülök győztesen.

A görög versenyen szintén Solyom Kálmán lett a győztes, kinek a díj felét kiadták.

E szép eredmény mig egyrésztől a tanári kar gondos felügyeletét bizonyítja, másrésztől azt is igazolja, hogy az akadémia ifjúsága komoly igyekezettel keresi a tudást, dolgozik, munkálkodik nemcsak becsvágygyal az életért — az életnek.

Feljelentett házaspár.

Családi idill a takarékpénztári könyvvel.

Az egyik közeli város pénzüintézete érdekes feljelentést tett a debreczeni törvényszéknél egy ottani házaspár ellen. A panasz magánokirathamisítással vádol egy mészáros mestert és a feleségét, a kik furesa körülmények között kerültek a bajba.

A különösen jogász körökben nagy érdeklődéssel várt bűnügy így keletkezett:

Az iparos ezelőtt körülbelül egy évvel összekülönbözött a feleségével, aki el is akarta hagyni. A fiatal férj sehogysé tudott belenyugodni a korai válásba és ezer módon igyekezett a feleségét kiengesztelni. Végre is azzal lágyította meg az asszony szivét, hogy egy takarékpénztári könyvet adott neki át, amely az egyik ottani pénzüintézet cégét viselte és 1200 forintról szól.

A duzzogó asszony kibékült az urával, megköszönte szépen az ajándékot és eltette a ládafiába, a hol a legutóbbi napokig őrizte. A férj a kibékülés fölötti örömeiben teljesen megfélekedezett arról, hogy figyelmeztesse a feleségét erről a kis turpisságról, melyet a betét könyvvel követett el. A felesége sem hozta szóba a dolgot, mert a kibékülést követő vidám napok boldogságában resteltek arról beszélni, hogy minek az árán maradtak meg egymás mellett.

Azóta nagy idő telt el, meg is feledkeztek a takarékpénztári könyvről. Most azonban, néhány nap óta a mészáros mester feleségének pénzre volt szüksége s miután az ura távollétében nem tudott keríteni, előkereste a betét-könyvecskét és azzal a pénzüintézeteknél jelentkezett. A banktisztviselő ugyanis hamarosan konstatalta, hogy a betétösszeg hamisítva van. Tizenkét forintból csináltak ezerkétszáz forintot.

A kifizetést természetesen megtagadták s úgy a pénzért jelentkező asszony, mint férje ellen, a takarékpénztár jogtanácsosával megtették a büntető főljelentést, okirathamisítás czimén.

A megvádolt asszony természetesen azzal védekezik, hogy a betét-könyvecske az uráé. az ura pedig azt hozza föl, hogy neki eszeágában sem volt a maga 12 forintjáért 1200 forintot követelni a takaréktól.

A családi pörpatvarból keletkezett vitás ügy legközelebb kerül a debreczeni törvényszék ítélkezése alá, a mit nemcsak a véletlenül bajba jutott házaspár, de a jogász közönség is kíváncsian vár, mert hasonló jogi eset ritkán foglalkoztatja az igazságszolgáltatás fórumait.

* **Istentiszteletek.** Vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek végzik az istentiszteletet: Nagytemplomban: Könyves Tóth Kálmán lelkész. Kis-templomban: Kovács Lajos s. lelkész. Kossuth-utcai templomban: Kiss Tamás segéd lelkész. Ispótytemplomban: Szabó

Bertalan s. lelkész. Szegényegyházban: Hajgu Zsigmond püspöki titkár. Csapó-kertben: Kovács János népisk. felügyelő.

Az ág. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Kádár Dániel IV.-ed éves hittanhallgató tart egyházi szent beszédet.

A r. kath. hitközség ma a Szent-Anna napját követő vasárnapon üli védőszentjének ünnepét. Az istentisztelet sorrendje a következő lesz: Délelőtt 6 ó. szt. misét mond Szabó István. 7. ó. Nyári Ignác, 8. ó. Váradi Károly gymn. igazgató. 9. ó. ünnepélyes nagymisét mond Dr. Szentgyörgyi Jordán Károly szaniszlai apát. plébános segédlettel; utána: Molnár K. Dezső szent beszédet mond: háromnegyed 11 ó. misézik Brösztel Lajos. fél tizenkettőkor szt. misét mond: Pák Emil. Délelőtt 3 órakor ünnepélyes Veesernye utána Rózsafüzér.

Istentisztelet a gör. kath. kápolnában: reggel 6 órakor reggeli istentiszteletet, délelőtt 9 órakor sz. mise, d. u. 3 órakor Veesernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

* **A „Csokonai-Kör” — Lenau szobrára.** Debreczen irodalmi társulata, a „Csokonai-kör” is leróta a kegyelet adóját a magyar születésű nagy póéta, Lenau emléke iránt. A költő szülőhelyén Csátádon állítandó szobor költségeihez 33 koronával járult a kör. Ez összeget Kardos Albert dr., a „Csokonai-kör” érdemes titkára juttatta rendelkezési helyére, szép levél kíséretében, melyet így végez: „A Csokonai-kör nagy érdeklődéssel kíséri azt az irodalmi szempontból nemes, politikai tekintetben helyes mozgalmat, a mely *Lenau*nak állandó emléket akar teremteni Magyarországon, a költő szülőföldjén s örömmel látja, hogy a magyar művelt társadalom mind szélesebb rétegekben teszi magáévá a kitűzött szép célt. A Csokonai-kör, ha csak lehetséges, képviseltetni is fogja magát a szobor alapkövének letételén.” A „Csokonai-kör” adományához hozzájárultak: A Csokonai-kör pénztára 5 kor. Géresi Kálmán 3 kor., Szántó Sámuel dr., Balkányi Miklós dr., Dobieczy Sándor, Tüdös János dr., Kenézy Gyula dr., Bakonyi Samu dr., Sziegmeth Károly, Tolnai Kornél, Tóth Béla, Benedek János dr., Komlóssy Arthur 2—2 korona, Sinka Sándor, Nagy Zsigmond dr., S. Szabó József 1—1 korona.

* **A siketnémakért.** Debreczen társadalma, szíve megmozdult a lelkes szózatra, mely a szerencsétlen siketnémák ügyében hívta tömörülésre és áldozatkészségre a szerencsétlenek sorsát szívükön viselőket. Csak tegnap adtunk hírt, hogy a siketnéma intézet felállítása céljaira ismét megindult a közadakozás Hajdúvármegye területén s ma ismét egy örvendetes eseményt közölhetünk. Özvegy Joó Istvánné, a nemeslelkű urnő, ki Debreczen társadalmában mindenütt ott van, hol a szerencsétlenek ügyén segíteni kell, 15 koronát küldött a siketnémaintézet céljaira s egyuttal az intézetet fontartó-egylet tagjai közé 29 új tagot toborzott. Debreczen lelkes hölgyei kövessék a jó példát s akkor az intézet fentartása biztosítva van.

* **Az új piaci rend.** Hosszabb cikkben foglalkoztunk tegnap az új piaci renddel, mely alaposan megváltoztatja a debreczeni utcák mai képét. A tegnapi

nap folyamán Végh Gyula h. főkapitány Aczél Géza főmérnök, az ipartestület és a vásárfelügyelőség vezetőségével együtt elhatározták, hogy *holnap — hétfőn reggel nagyobb hatósági apparátussal belépnek az árusok és vevők az új rendbe.* Így már reggeltől kezdve a következő változások lesznek: a csapó-utcai kenyeresek a Rózsa-téri tejesek helyére mennek, míg a tejesek a Simonffy-utczába kerülnek. Ugyanitt árulnak a bolgárok, zöldségesek, gombások a jelenleg hal-zugban kereskedő halászok. Továbbá a vaddal, nyullal, fogolylyal A péresi sor egyelőre marad, mert nincs hely az elhelyezéséhez, bár valószínű, hogy a Csapó-utczán fognak elhelyezést nyerni.

* **A vasárnapi munkaszünet módosítása.** Hajdúvármegye alispáni hivatalához, a vasárnapi és Szent-István napi munkaszünet módosítására vonatkozólag, Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter, a következő rendeletet küldte: Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891 évi XIII. törvények 3 §-a alapján, a belügyi és földművelésügyi miniszter irakkal, illetve a horvát-szlavon-dalmát bán irral egyetértőleg, az 1892 évi márczius hó 5-én 14837 szám alatt kiadott rendelet alábbi pontjaihoz a következőket rendeltem: a) A 14. ponthoz: Vaj gyártásnál a tejszín megsavanyodás miatt károk nélkül félbe nem szakítható munka vasárnapon és Szent István király napján egész nap végezendő. b) A II. A. 4 g. és H. B. pontokhoz: Sör, élőbaromfi, romlkony természetű élelmi szerek, melyeknek fuvarozása, elszállítása czéljából teherárúként való feladása, valamint a teherárúként érkező ily czikkekből álló köldemények kiadása és az állomásról való elfuvarozása, továbbá gyorsárú, melyeknek fuvarozása, felvétele és kiszolgáltatása általában, a múlt évi szeptember hó 25-én 33617. szám alatt kibocsátott rendelet értelmében vasárnapokon és Szent-István király napján déli 12 óráig végezhető, — oly helységekben, melyeknek állomásain az említett árukat szállító vonatok déli 12 óra után közlekednek, a vonatközlekedés idejéhez képest munkaszüneti napokon déli 12 óráig is fuvarozhatók, vasuti szállításra felvehető és kiszolgáltathatók. c) A II. A., n. ponthoz: élőállatok vasárnapokon, valamint Szent-István napján az egész napon át felhajthatók, szállíthatók, szállítás czéljából úgy gyors, mint teherárú gyanánt feladhatók, megérkezésükkor a szállítási eszközökből kirakhatók és az állomástól rendeltetési helyükre szállíthatók, illetve hajthatók. E rendeletem kihirdetése napján azonnal életbe lép.

* **Tisztújítások a vármegyében.** A napokban befejezett h.-bőszörményi tisztújítást közzé fogja e hó 28-án a hajdúnánási, 30-án pedig a h.-szoboszlói tisztújításokon Rásó Gyula alispán lesz jelen s az ő elnöklése mellett folynak le a tisztújítások.

* **Választmányi ülés.** A debreczeni Csokonai-Kör választmánya holnap délután 4 órakor a város háza kis tanács-termében ülést tart melynek tárgyai a következők: 1. Makó Lajos szinigazgató indítványa. 2. Az évi nugsztus 2-ikán tartandó szobor-leleplezési ünnepély. 3. Dóczy József dalgyűjteménye kiadásának ügye.

* **Baka és primadonna.** Tegnap délután történt a Kossuth-utczán. Egy idehaza nyaraló kedves, szőszke primadonának haladt hazafele rendes sétájából. Szemkőzt vele porlepte honvéd-szakaszvezető feszített a gyalogjárón s a mint találkoztak, a vitéz hadfi a legvénebb aszfaltbetyár arroganciájával szólt, nagyot kaesintva Thália bájos papnőjére:

— Gyere velem muezus!

A megszólitott primadonna megrettenve a nem várt támadásra, ijedten válaszolt:

— Menjea maga tolakodó hadbetyár!

A hadbetyár azonban nem tágitott, ismételtén sőtára szólította a kis „muezust” s csak akkor leplezte magát — a primadonna nagy ámulatára, mikor az utóbbi rémületében rendőret kiáltott.

A primadonna a mi édes, jó szerőmsnűk Bereczkyné Rozsinszky Hona volt, a hadbetyár pedig a primadonna kollegája, Nagy Gyula, *Komjáthy* kedves művésze, a ki gyakorlat idejét tölti a debreczeni honvédkaszárnyában.

* **Aratási ünnepély.** Az első feeske gyanánt emlékezhetünk meg egy aratási ünnepélyről, mely Debreczen város határában folyt le. Ugylátszik, hogy a példa vonz s amit *Jabloneczay* Kálmán megkezdett, folytatni fogják többen, hogy így a munkás nép is megtalálja örömét az aratás áldásában. *Trázi Géza kőműszegi* földbirtokos rendezett szép aratási ünnepélyt tegnap, az aratás befejezésével munkásai részére. Az örömműnpen a *nádudvari* cigánybanda zenéje lelkesítette a munkásnépet s reggelig tartó táncmulatsággal fűszerezte az aratás örömeit.

* **Az élő halottakról.** Szomorú miniszteri rendelet érkezett le tegnap Debreczen város törvényhatóságához. Arról van benne szó, hogy a vidékről mindinkább felszaporodik s mind sürgősebbekké lesznek az országos tébolydába való felvétel iránti kérvények. Ezek elintézéséül a belügyminiszter leiratában arról értesíti a hatóságokat, hogy az országos tébolyda tulzufsóltsága miatt elmebetegüket a lehetőség szerint a közkórházakban helyezték el, csak közveszélyes örülteket szállítsanak fel, illetve csak oly esetben intézkedjenek a felszállítás iránt, — ha a kórház viszonyai a berendezés hiányossága miatt az elmebetegek elhelyezését lehetetlenné teszik.

* **Tolvaj cselődleány.** Dankó Juli cselődleány neve nem először szerepel a rendőrség listáján. Kisebb-nagyobb botlásokat többször követett már el, melyekért pontosan ki is járt a része a büntetés. Dankó Juli azonban rossz matéria. Szereti a másét és el is viszi, ha szerét ejtheti. A *Macson* barangolt, hol *Gécsi* György géplakatost fosztotta meg több ruhaféléltől. A lopott tárgyakat szerencsésen el is adta *Juhos* András és *Kovács* Sándornak. A csendőrség letartóztatta a gonosz indulatu leányt. De a Juli tagad . . . egyre tagad! Hanem azért nehezen szabadul ki a törvény kezéből.

* **Pipaszóval a másvilágra.** Csak 43 évet számlált még az idő óramutatóján *Dobi* Gábor h.-szoboszlói szegénysorsu földműves, hanem azért mégis nagyon meguntta ezt a hivságokkal teljes földi életet. Cserben hagyta az édes reménysege, nem hitte, hogy legyen még neki valaha jó napja. Kialudt szívében a hit éltető lángja, mely azt tanítja, hogy: „Szegény ember dolgát boldog Isten bírja.” Járt-kelt egyideig lehorgasztott

fejével, tündő lélekkel. Tegnap aztán elővette a pipáját, megtölte jóféle finánczolt dohánynyal s átment a szomszédba Teri Jánoshoz. Egyideig beszélgettek a világ szomorú folyásáról, majd mikor a gazda kiment, az elkéseredett Dobi elővett egy kötelet s pipáját boldogan szíva felkötötte magát a gerendára. Mikor Teri visszatért a szobába, már kiesett Dobi szájából a pipa s élettelenül függött a kötélen. *Ketényi* Lipót orvos, kit hirtelen előhívtak, már csak a beállott halált konstatálhatta. Hogy Dobi miért követte el tettét, az örök titok marad.

* **A vendéglő tolvajai.** *Hermell* Frigyes, a nagyerdei Vigadó üzletvezetője panaszt tett tegnap a rendőrségnél, hogy ismeretlen tettesek már több ízben ellopták üzletéből a peccenyét és a borokat. Gyanuja az üzletben alkalmazott *Walki* Ferencz és *Kenderesi* Sándor hetesekre irányult. A rendőrség kihallgatta a két hetest, de ezek tagadják a tett elkövetését. A rendőrség tovább folytatja ez ügyben a nyomozást.

* **Levelhordók, mint kézbesítők.** A belügyminiszter ma leiratot intézett *Debreczen* város törvényhatóságához, melyben felkivja a figyelmét, hogy a hatósági kézbesítést lehetőleg a postai küldönözökhöz, vagyis a levelhordókkal végeztessék. Azután annak kimutatását kéri, hogy mely község mennyi hozzájárulással tudná támogatni ezt a reformot, melynek keresztülvitele némi költséggel járna.

* **Becsületének áldozata.** Borzalmas gyilkosság hírért írják Nyírbátorról. Az elvetemült alávalóságnak, az emberi gonoszáságnak s a vadállatiasságnak legnagyobb foka indíthat csak ilyen tetre egy minden érzéséből kivetkőzött egzisztenciát. A minap *Heidereich* Lajos pék özvegye, nyírbátori lakos, kinek férje alig egy hó előtt halt el, szokott dolgait végzendő, a pékműhelybe ment be; alig hogy belépett: *Csavargó* János, nála dolgozó segédje ki szerelmi vallomásaival — egyre üldözte — az asszonyt, újból előállott s kérte az özvegyet, — hogy szerelmével ajándékozza őt meg. Az asszony teljes energiával utasította el magától a szerelmes férfit, mire az vadállati szenvedélyétől elvakulva, meg akarta becsületleníteni. Az asszony mindenképen védekezett s már-már sikerült kimenekedni s mikor ezt a borzasztó ember látta, utána ugrott s *élésre fent* késével támadta meg. A kétségbeesett asszonyt az életosztón a végső erőfeszítésre készítette, de a vadállat átölelte őt, hátába szurta élésre fent kését. A szegény asszonyt, a ki becsületének áldozata lett, — megmenteni nem lehetett. *A gyilkos férfit elfogták.*

* **Az anyakönyvi hivatalból.** Tegnap a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalnál: *Talyigás* L. gör. kath. 65 éves. *Makai* János ev. ref. 5 hónapos. *Faragó* Mihály ev. ref. 78 éves. *Varjas* Miklós ev. ref. 7 hónapos. — Eljegyzések: *Maretyák* István róm. kath. napszámos *Katonka* Erzsébet ev. ref. — *Györfi* István ev. ref. szijgyártó *Molnár* Gizella ev. ref. — Házasságra léptek: *Kovács* Ferencz ev. ref. egyházi *Tóth* Mária ev. ref. hajadonnal.

* **Apró csavargók.** Nemesak a debreczeni szünidőt élvező, nagyobbrészt szülei felügyelet nélküli gyermekek lépik el az utcákat, hanem a vidékről is beözönlik egy—egy rakás. Az apró csavargók dobálnak, port vernek, kutakat rongálnak s botránkoztatják a járó közönséget. A rendőrség tegnap is egy rakás ilyen apró csavargót fogott össze s bekísérte a bűnügyi osztályhoz.

* **Az apa és fia.** Egy bárgyu tekintetű öreg napszámos lépett tegnap a kapitány elé. Belefogódzott az asztal párkányába és így szólt:

— Kérem, a fiam kiütötte a fejemből a kalapot.

— Mikor?

— Akkor, mikor a székkal fejbeütött.

— Miért?

— Hát kérem, azt ajánlottam, hogy pofon verem.

— Miért akarta megverni?

— Mert részeges, korhely. Az anyja rontotta el. Mindig adott neki pénzt, hogy pályázzon.

— Hova pályázzon?

— A koresmába mulatni.

— Hát miért engedi?

— Gyöngé ember vagyok én már kérem, le vagyok gyámolva.

— Hogy hívják a fiát?

— Barát Ferencz.

No jól van majd megidézem.

— Jaj, azt ne tessék tenni!

— Miért?

— Mert megint eleszofol.

— Hát akkor miért panaszkodik kend?

— Hát csak azért, hogy tudják itt is, milyen apja vagyok a fiamnak.

* **Olcsó vasúti jegyek Szent-Istvánkor.** Az államvasutak igazgatóságától a következő értesítést kaptuk: A magyar kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint Szent-István ünnepnap alkalmából a magy. kir. államvasutak, valamint a Kassa-Oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával mind a három kocsiosztályra nézve ugy a gyors-, mint a személyvonatokon Budapestre mérsékelt áru menetéri jegyek adatnak ki. Ezen jegyek folyó évi augusztus hó 16—20. napjain — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban — valamennyi személyszállító vonathoz (expressz vonatok kivételével) fognak kiadni. A menetéri jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, a visszautazást legkésőbb az 5. napon éjjel előtt meg kell kezdeni, megjegyezvén azonban, hogy a visszautazás legkorábban csak augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszautazásra a jegyek érvénytelenek. Utmegszakításnak sem menet, sem jövetkor nincs helye. Gyermekekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

* **Az aranytojás.** Különös kalandja volt a minap egy párisi vendéglőben egy reggeliző urnak. Tojást hozatott s a mint az egyiket feltörte, meglepően nézte a fehérjét. — A pinczerek esodálkozva látták, hogy vendégük egyszerre felpattant s a tojással a kezében, hajtandóval kiszaladt az étteremből.

— Kérem, fizetni tessék! — szóltak utána: de a vendég mit sem hallva, elrohant az utca átellenes oldalán levő ékszerüzletbe.

— Uram, mondta ott lihegve az ékszerésznek, vizsgálja meg ezt a tojást. Nézze meg a fehérjét... azt hiszem, arany szemek vannak benne.

Az ékszerész előbb azt hitte, hogy bolonddal van dolga; de mikor megvizsgálta a tojást, csakugyan arany szemeket talált a tojásban.

A különös tojást nyomban beszállították a muzeumba, hol az aranytojást nagy örömmel fogadták, mert ilyen ritka természeti csodát vajmi keveset tojtak még Franciaország híres tyukjai.

Sajnos, a becses tyukot, a mely azt a szép aranytejt tojt, még nem lehetett megszerezni.

* **Angelotti mulató.** Az „Otthon”-kerti Angelotti mulató új erővel gazdagon szórakoztatja estéről-estére *Debreczen* közönségét. *Göndör* Aurél, a pompás kátsa ezigány és kanász kuplékkal rövid idő alatt meghódította a mulató publikumát, mely szeretete minden jelével elhalmozza a jeles művészt. Kivülről *Kövesy*, *Norma*, *Nadács*, *Bodrogi*, és *Rudolphi*, a felülmulhatatlan eröművész aratnak lelkes tapsokat.

TANÜGY.

Beiratás a női kereskedelmi tanfolyamra. A debreczeni felső kereskedelmi iskolával kapcsolatban az idén is, mint az elmúlt iskolai években női kereskedelmi tanfolyam nyílik, ha elegendő növendék jelentkezik. E tanfolyam kettős ezélt szolgál. Egyfelől a művelt családok gyermekeinek oly gyakorlati ismereteket kíván nyújtani, amelyeket a mindennapi életben családjuk körében és háztartásuk gazdasága vezetésében értékesíthessenek, hozzá szoktatván őket, egyuttal a praktikus gondolkozáshoz. Másfelől alkalmat nyújt a magukra utalt nőknek arra, hogy kereskedelmi ismeretek elsajátítása útján önálló keresetre képesekké váljanak. — A tanfolyamra felvehető olyan leány növendékek, a kik a polgári iskola IV. osztályát elvégezték vagy megfelelő előképzettségüket felvételi vizsgálaton igazolják. E felvételi vizsgálat tárgyai: magyar fogalmazás, számtan és földrajz, ideje: szeptember első napjai. A tanfolyam tartama 10 hó kezdete szeptember 5-ike. Az egész évi tandíj 100 korona. Beiratási díj 6 kor. — Beiratkozni jul. hó 28-ától ang. hó 15-ig. Bővebb felvilágosítást készséggel ad a felső kereskedelmi iskola igazgatósága.

EGYLET.

A „Petőfi-dalkör” választmányi ülése. A „Petőfi-dalkör” választmánya tegnap délután négy órakor választmányi ülést tartott a városháza nagytermében *Komlóssy* Arthur városi főjegyző elnöklété alatt. A választmány első sorban is tudomásul vette, hogy a dalkör résztvevő első

alelnöke, vatai Vattay Géza temetésén, hol három gyászdalt énekelt s koszorút helyezett a koporsóra. Egyben elhatározta a választmány, hogy az elhunyt alelnök emlékét jegyzőkönyvben örökíti meg.

Az 1849. július 31-én történt fejtő-egyházi csata és Petőfi halálának évfordulójára tekintettel elhatározta a dalkör, hogy délután háromnegyed két órakor koszorút tesz a főiskola lépcsőházában elhelyezett Petőfi-szoborra. több énekszám kíséretében.

Az aug. 2-án tartandó szobor-leplezési ünnepélyben nemcsak a többi dalkörrel együttesen, hanem külön is résztvesz a Dalkör. Koszorút helyez a szabadságszobor talapzatára, melyet a dalkör nevében dr. Varga Lajos, a dalkör ügyésze helyez el. — Délután négy órakor pedig a honvédtemetőbe vonul, hol elénekeli a Szabadság-dalt és a kőoroszlánt megkoszoruzza.

Az „Ebredés” című hetilapnak, amely Papp Zoltán „Kossuth-hymuszát” megküldötte a dalkörnek, meleg köszönetet szavazott a választmány.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET.

— (Új színigazgató.) Zoltán Jenő, a tövárosi újságíró gárda egyik igen rokonszenves, szép tehetségű tagja szeptember elsejétől művezető direktora lesz a budapesti „Magyar Színház”-nak. Az új igazgató máris hozzá látott az új társulat szervezéséhez és szerződött tagjai között — többeket — találnak Debreczen kedvencei között. Így a „Magyar Színház”-hoz kerülnek: Kiss Irén, Koronai Berta, Rubos Arpád és Faragó Ödön, Komjáthy társulatánknak nagyképességű művészei.

TÁVIRATOK.

Kihaligatás ö Felségénél.

Ischl. július 26. (Saját tudósítónktól.) A király ma hosszabb kihaligatáson fogadta Körber miniszterelnököt, a ki innen Waizenbaczbába utazott, hogy az ott időző osztrák pénzügyminiszterrel értekezék.

Szell Kálmán nyaralása.

Rátót. július 26. (Saját tudósítónktól.) Szell Kálmán holnap érkezik ide Ischlól leányával és vejeivel Bernrieder Józseffel.

REGENYCSARNOK.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Irtá: Jablonczay Kálmán.

VII.

Lóna.

(Folytatás)

42.

Alig oszladoztak el az ellenséges ágyuknak fészáló füstjei — midőn egyszerre minden gondolatotfelül mulógyorsasággal, csapatainkat hátában és két szárnyán vehemens erővel megtámadták.

Erre a mi vezérjeink még álmukban sem számítottak.

Iszonyatos kegyetlen harc fejlődött ki. Hét óra hosszáig veszekedett a leggyüloletesebb elkeseredéssel az egymást gyűlölő ellenség pár.

Egész táborunk, ágyunk élelmi és lövészszerink az utolsó cseppig az ellenség birtokába került.

A maribogói vereség a legnagyobb is a legveszetesebb volt az eddigi háború folyamán.

A hullák egymást érintve feküdtek a véráztatott fűvön.

A halálhörgések iszonyatos accordjai remegtették meg a levegőt. Egy egy hős ki nem bírta már a szenvedését túrni saját maga lötte magát föbe. Ezek a pisztoly durranások olyan lélek remegtető pontok voltak az arató halál fehér papírján.

Lóna a fehér asszony itt megállott. A vissza emlékezések szomorú képei elvonultak szemei előtt. Azokból néhány keserű csepp gördült alá melyet még sokáig ragyogtak a félbe levő ruha darabjain.

Tardos részvétük kifejezésével halgatta a szerencsétlen asszony elbeszélését.

Az előbb halott dobogás melyet Kretur észlelt a föld robajáról elment bizonyosan a vágató ellenségek más irányba üzték a labvunsa csalogató viogyorgó halált.

Kevés idő múlva Lóna folytata: férjem a hátvédnél volt századával besosztva. A hegylánczolat szikla oduiból, mind köd pára megjelenő ellenség hátába vágott táborunknak férjem százada volt tehát az első mely a legveszedelmesebb tüzet felfogta.

En férjem közvetlen közelében lovagoltam, egy szelid sárga ménen, melyet maga a fővezér ajándékozott nekem — az első harczoló angol uri asszonyoknak.

A burok oly biztosan szórták reánk gyilkos golyójukat, hogy talán sohasem hibázva, negyedóra alatt férjemnek háromszáz emberből álló százada meg volt felezve.

Ott feküdtek összeölelkezve élettelelenül a földön, harapva-marva annak letaposott sarát a halálhörgés hínjaiban.

Férjem látván, hogy nincs menekvés — azt mondá nekem.

Meghalunk édes feleségem, — pedig kár érted. Nem nőnek való halál ez. Jobb lett volna neked engem nem olyan nagyon szeretned.

(Folyt. köv.)

592/1902 P.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS.

A debreczeni ev. ref. egyház pályázatot hirdet a halálozás folytán megüresedett egyházi számvevői hivatalra, melylyel évnegyedi előleges részletekben fizetendő 1800 korona évi javadalmazás jár. A választás az 1906. év elején következő általános tisztújításig történik s pályázhatnak egyházközségünk azon tagjai, kik az államszámviteltanból képesitettséget igazolni tudnak, vagy annak megfelelő előképzettség mellett egy év alatti megszerzésére magukat kötelezik. A kellően felszerelt kérvények 1902. évi szept. 6-án délután 5 óráig az ev. ref. egyház iktató hivatalába adandók be. A megválasztandó számvevő hivatalát f. évi október 1-én elfoglalni köteles és a depr. ev. ref. egyház tisztviselői részére létesített nyugdíjintézetnek az egyház által megállapított szabályzat szerint jogosított és kötelezett tagja lesz.

Kelt Debreczenben ev. ref. egyház bresbyteriumának 1902. évi július 6-ik napján tartott gyűléséből.

Az elnökség.

o SÉRVBEN szenvedők! o

Ingyen és bérmentve küldök minden érdeklődőnek a sérvék keletkezése, kezelése és gyógyítására vonatkozó népszerű tudományos ismertetést. o o Bővebbet

KELETI J.

portóediai műintézete és es. és kir. szab. sérvkötő gyárában

Budapest,

IV. Koronaherceg-utca 17.

ISzivattyúk **W**érlegek

mindennemű házi és nyilvános czélokra, a mezőgazdaság-, építkezés- és iparnál.
Csövek, tömlők, csapok stb. stb.

Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

legújabb javított reneszerü tizedes, futó sulyu és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári mezőgazdasági és ipari czélokra.

Embermérlegek, mérlegek, házihasználatra, stb.

W. GARVENS, WIEN, | I. Schwarzenburgstrasse 6.
| I. Wallfischgasse 14.

Kapható technikai és gépüzletekben, kutkészítőknél stb.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

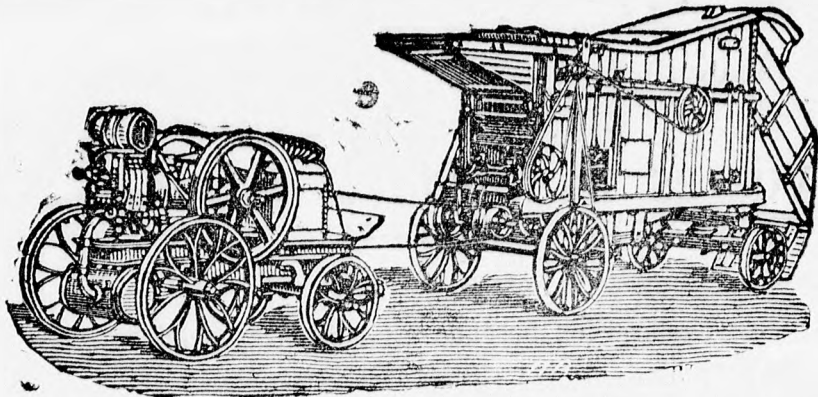
**Balkénes
iszapfürdő**

lithimnos forrása.

Páratlan gyógyhatásu
VESE-, HÓLYAGBAJOK-nál
ÉS KÖSZVÉNYNÉL. o o o
Kénes, nemkülönb
o ritka gyógyerejű o
MOÓRFÜRDŐI
a legjobb eredménnyel használtatnak esuzos bántalmaknál o o o o és női bajoknál. o o o o
Villanyosfény- és villanyos vízfürdőiben, továbbá hidegviz-gyógyintézetében az
IDEGBAJOSOK ÉS IDÜLT IZZADMÁNYOKBAN szenvedők találnak o o gyógyulást. o o
Teljes penzió (lakás, kénesfürdők használata és étkezés) napi 5 koronától feljebb. Munkás sanatoriumban (lakás, kénesfürdők használata és étkezés) napi 2 koronáért. Egy rekesz lithimnos savanyuviz 25 és fél o o literes üveggel 5 korona. o o o

„MAYER GÉPGYÁR
Vas- és Fémöntőde Részvény-Társaság
Szombathely.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Árjegyzék kívánatra ingyen bérmentve.

Gyártunk: Mindennemű mezőgazdasági és szőlőművelési gépeket. Kitűnő szerkezetű benzinmotorokat 2—30 lóerejéig, stabil alakban különféle ipari czélokra, valamint locomobil alakban gazdasági gépek stb. hajtására. — Teljes műmalom berendezési gépeket, valamint az olajgyártáshoz szükséges berendezéseket és gépeket. — Elvállalunk minden a gépszakmábt vágó alkalmi szükségletek szerkesztését és kivielét.

Modern berendezésű vas- és fémöntőnk mindennemű vas- és fémöntés nyers és megmunkált állapotban szállít.
Raktar Budapesten, V. Lipót körut 15.

Hirdetések

... a SZABADSÁG napilap számára ...
jutányos áron felvételnek.

Gyümöles és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomoró szabályzóval.
A munka képesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.
Hydraulikus sajtók.

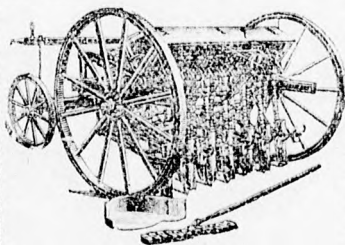
Szőlő és gyümöles zúzók
és boggyó morzsolók.
Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümöles őrlők. Aszaló készülékek gyümöles és főzelék aszalásra, gyümöles-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „SYPHONIA” gyümöles és szőlővessző permetezők.

A legjobb VETŐGÉPEK

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű „AGRICOLA” (tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei

Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegetakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, jargányok, gabonarosták, trieurók, ekek, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyartanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntődék és vashámorművek.

Alap. 1872. **BÉCS, III Taborstrasse 71.** 880 munkás.
Kitüntetve több mint 490 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.
Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszont elárusítók kerestetnek.

Katonai ügyekben

ha törvényes jogezimen alapulnak, pl. reklamáció mint családfentartó, öröklött mezőgazdaság birtokosai kivételes szabadságolások, kivételes nősülési engedélyek, önkéntesi, sorozási, utlevél, illetőségi és tiszti ügyekben a leglelkismeretesebben jár el, jogtanácsosa utján szerzi be a hozzá való okmányokat.

Katonai ügyvivőség.

Budapest, VIII., József-körut 22. szám.
Egyetlen nyilvános megbízható katonai iroda. Tessék a címre ügyelni s min. című vállalatokkal össze nem téveszteni.

Árva-Polhora

Európának legerősebb jód-lithium és vastartalmu sósvize amit a legújabb vegyelemzéssel bizonyíthatunk. Gyönyörű vidéken, mértföldekre terjedő fenyvesek közt fekszik. Kitűnő eredménnyel használják ivó- és fürdő-kúra alakjában: görvélykór, angolkór, csuz, börbetegségek, syp-hilis, vérszegénység és mindentéle női baj ellen. Pormentes, ózondus és sóval telített levegőjénél fogva pedig az idegrendszer és lélegző szervek mindenfajta betegségei ellen.

Fürdőorvos Dr. Komlósi Béla Budapestről. A fürdőben kézi-gyógytár, posta, igen mérsékelt áru tiszta és száraz lakások és konyha.

Prospektust szívesen küld az igazgatóság.

IGLÓFÜRED

KLIMATIKUS GYÓGYHELY Szepesmegyében, Igló város határában, 580 m., a tenger színe fölött.

Évad. május 15-től október 1-ig.

NYARALÓHELY,
MELEGFÜRDŐK,

Fenyő- és kádfürdők. Napi szobaárak 1 k.-tól 8 koronáig. Heti szobaárak 7 k.-tól 38 koronáig.

A szobaárba egy teljesen felszerelt ágy ágyneművel értendő.

PENSIO

Czél szerűen berendezett hidegvízgyógyintézet.

Vasuti állomás IGLÓ (Kassa Oderbergi vasut.) Bérkocsi- és társaskocsi összeköttetés. Posta- és Távirdaállomás helyben.

Felvilágosítással szolgál a fürdőgondnokság Iglófűreden.

BORSZÉK.

BORSZÉK gyógyfürdőbe — utazásra évek óta kiismert legjobb és legkényelmesebben berendezett 4 ülésű „Landauer kocsi” fogatokat mérsékelt árban megrendelhetni elindulás előtt 3—4 nappal előre Miklós GÖRÖG fogatok tulajdonosnál Szász-Régenben.

Közlekedés: Julius 1-től kezdve, naponta 2 kocsi indul: Szász-Régenből reggeli 7 órással vonattal Rotosnyán megebedélve, Ó-Toplezán lóváltással este 7 órakor Borszékbe érkeznek.

Sürgőnyezim: GÖRÖG Landauer Szász-Régen.

Hölgyek részére nélkülözhetlen
A NŐI SZÉPSÉG
A legjobb szépítő szer

előresző, tökéletesítésére és fenntartására legkiválóbb és legbiztosabb a FÖLDES-féle

Margit-Crém,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsímentes. Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolítja a szőrt, pattanást, bőrtörést (Mitesser) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Legkiválóbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Árak: kis tégely egy korona nagy 2 k. Margit-hőgyör (3 színben) 1,20 k. Margit-szappan 70 fil Margit-főgyep (Zahn-pasta) 1 k. Margit-arcvíz 1 k. — Szémtalan előismerő és küszönő levél.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetese beküldése után küld a készítő.

FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész ARAD.

Kapathók minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerek-kereskedésben.

Főraktárak Debreczenben Balázs Ö., Füleki, L. Kovács N., Mihályvits I., Muraközy L., Rotschnek

V. Emil, Sziléz Ferencz, Tóth Béla gyógy-szertárakban, Jóna és Jóna dronériájában.

Hamisítók bíróság előtt büntetnek.

Csodás gyors hatás.

A

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület, szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, díszítések, érmek és ki-tüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerékpárosok, evezősök, vitorlások, athleták, lövészek, tornászok, dalerok, vadászok, veteránok, tüzoltók stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé. Elsőrendű ajánlatok.

Egyenruházati-intézet

„A magyar testörhöz.”

PETRUS KÁROLY

polgári és katonai szabó

BÉCS

XV., Hütteldorferstrasse 183.

a cs. és kir. lovassági, gyalogos és tüzér lakatnyákkal szemben.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Egyenruhák cs. és kir. katonaság, állami tisztviselők, Veterán-egyletek, sport, vadász és kerékpár kosztümök, liberiák, stb.

JUTÁNYOS ÁRAK, KITŰNŐ KISZOLGÁLÁS.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.